Sajtóközlemény

Projektazonosító: TOP-2.1.3-16-HE1-2021-00022
Projekt címe: Árvízcsökkentő záportározó Novajon

Hamarosan lezárul az „Árvízcsökkentő záportározó Novajon” című,
TOP-2.1.3-16-HE1-2021-00022 azonosítószámú projekt

Lead:
A Novaj Községi Önkormányzat sikeresen pályázott a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program támogatási rendszer keretében megjelent „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések” (TOP-2.1.3-16) című Felhívásra, ennek keretében az „Árvízcsökkentő záportározó Novajon” (TOP-2.1.3-16-HE1-2021-00022) című projekt megvalósításához 198.468.006,- forint vissza nem térítendő támogatást nyert el. A fejlesztés forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.
A projektben megvalósuló kivitelezés 2023. november közepén elérte a 100%-os készültséget, ezzel a fizikai munkálatok befejeződtek. Jelenleg a szemléletformálási és marketing tevékenységek megvalósítása zajlik, a projekt 2023. november 30-i zárásáig.

A pályázat benyújtásának oka az volt, hogy az elmúlt két évtizedben a Novaji-patakon és a Körtvélyesi-árkon olyan mértékű vízhozamok vonultak le, melyeket a belterületi mederszakaszok már nem voltak képesek kiöntés nélkül levezetni, emiatt utak, lakóingatlanok kerültek víz alá, lakóépületeket öntött el az áradat, jelentős értéket képviselő ingatlanok és ingóságok kerültek veszélybe.
A legnagyobb károk a Novaji-patak menti Mátyás úton és a Petőfi-Jókai-István-Bajcsy Zs.-Rákóczi-László-Attila-Sport utcák mentén mutatkoztak. Burkolt utak és lakóingatlanok kerültek víz alá, hidak rongálódtak meg a Körtvélyesi-árok mentén az Akácfa, Apponyi Albert, Kovács Mátyás, II. Rákóczi Ferenc, Hunyadi László és a Mezőkövesdi út érintettségével. Külön kiemelendő a Sportpálya melletti szennyvízátemelő és a belterület déli végén húzódó borászat palackozó üzemének nagy mértékű ingatlan- és gépvagyon veszélyeztetettsége.
A hirtelen lezúduló csapadékvíz elvezetésének szempontjából kiemelt jelentőségű feladat az értékek védelme (ingatlanok, lakóépületek, közintézmények stb., egyéb területek, vonalas infrastruktúra), ezért törekedni kell a csapadékvizek megfelelő elvezetésére.

A projekt tartalma a csapadékvizek okozta árvíz és egyéb vízkár veszélyeztetettség csökkentése érdekében a Körtvélyesi-árkon egy záportározó kiépítése, amellyel megteremtődik a település belterületének csapadék- és vízbiztonsága. A Körtvélyesi-árok irányából érkező vízhozamok árvízcsúcs csökkentésére, többlet vízhozamból származó vízmennyiség ideiglenes visszatartására és késleltetett levezetésére egy völgyzárógátas záportározó épül a belterület és a külterület határán.
A záportározó megvalósítása az alábbi vízilétesítmények építésével jár:

- Völgyzárógát, töltésépítésre alkalmas szabvány szerinti anyag beépítésével, állékonysági számításokkal igazolt keresztszelvénnyel, a víz ideiglenes visszatartására alkalmas talajszerkezettel.
- Elzárás nélküli átereszes üzemi műtárgy, az érkező vízhozam egy részének völgyzárógáton való átvezetésére, al- és felvízi oldalon a csatlakozó meder burkolásával, az alvízen kialakuló rohanó vízmozgás energiájának megtörésére alkalmas fogazással.
- Árapasztó műtárgy, arra az esetre, ha a vonatkozó szabvány szerinti levonulási modelltől eltérő vízhozamok érkezése miatt a tározási vízszint a max. üzemi vízszintet meghaladná. A műtárgy megvalósításával teljes biztonsággal megelőzhető a völgyzárógát tönkremeneteléhez vezető töltésmeghágás esete.
- Árapasztó csatorna az árapasztó bukótól a Körtvélyesi-árokba való becsatlakozásig. Az áteresz átbocsátó képességét meghaladó vízhozam érkezése esetén az árvíztömeg egy része az átereszen továbbhalad a

belterület felé, másik része betározódik. A tározótér az árhullám levonulási idejétől és vízhozamától függő szintig átmenetileg feltöltődik, majd késleltetve – a csőáteresz vízszállító kapacitásának függvényében – leürül.

A tározó térfogata úgy került meghatározásra, hogy folyamatos vízleeresztés mellett alkalmas legyen a mértékadó árvíztömeg betorozására.

A projekt keretében rendezett bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza körül-belül 140 m.

A projekt az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása érdekében a települések belterületi csapadékvíz elvezetési, -gazdálkodási rendszerének fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, a belterületek ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a további környezeti káresemények megelőzése pályázati célkitűzéshez illeszkedik. A beruházás megvalósításával a cél a belterületre hullott csapadékvizek és felszín alól előtörő fakadó vizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások rendezése, ezzel a települések belterületének védelme a külterületeken keletkezett vizek káros hatásaitól.

A fejlesztések kivitelezése során a vizek helyben tartása a lehetőségekhez mérten megvalósult, hiszen a projekt egyik alappillére egy záportározó kialakítása, amely a vízgazdálkodás szempontjából – nevéből fakadóan is – tározóként szolgál, így alkalmas mind a rendkívüli áradások, felhőszakadások kártételei elleni védekezésre, mind a lokális vízvisszatartásra, egyben jóléti és ökológiai célokat is megvalósítva.

A projekt záró szakaszában szemléletformálási tevékenység zajlik, amelynek célja alapvetően Novaj Község lakosságának és a környéken élőknek a tájékoztatása a megvalósult beruházás eredményeit illetően. Emellett a csapadékvíz felhasználással és hasznosítással, valamint a vizek helyben tartásával kapcsolatos szemléletformáló jellegű tájékoztató akciók megvalósítása történik, többek között iskolai előadás, közösségi csapadékvíz-elvezető árok tisztítási akció tevékenység, elektronikus és papír alapú szóróanyagok, online szemléletformáló tartalmak megvalósítása segítségével.

A projektről bővebb információt a http://novaj.hu/arvizcsokkento-zaportarozo-novajon/ oldalon olvashatnak.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Novaj, 2023. november 30.